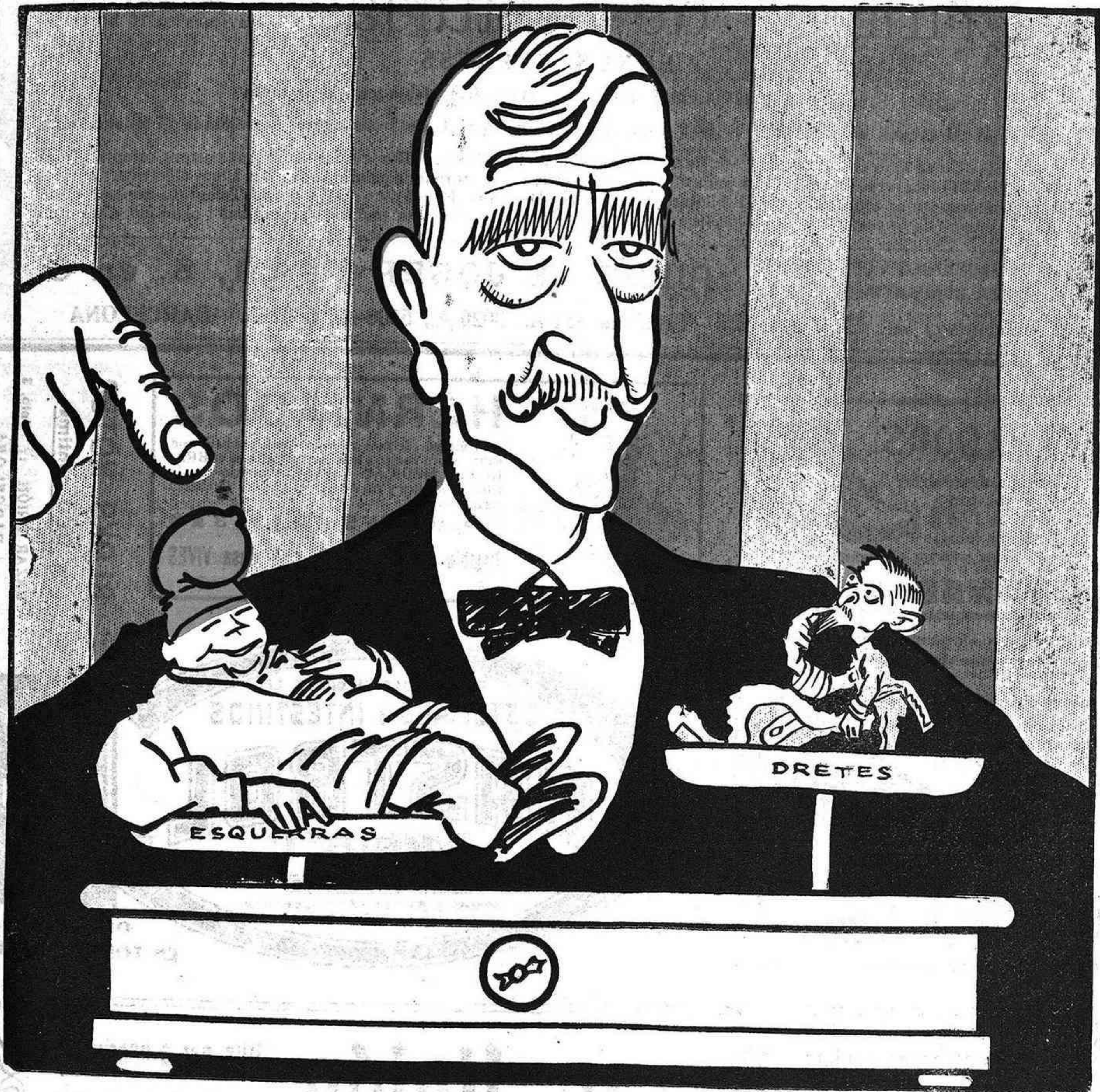

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII : Número 2153

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 11 de Juny de 1920

EN MACIÀ DAVANT L'ESCISIÓ

—Tu t'ho has buscat, si no et fa el pès, Francisquet.
A mi, no sols en fa el pès, sinó la balansada.

Linia TAYÁ

Servei setmanal fixe entre
BARCELONA I GENOVA

Vapor correu, servei ràpid

Capità Revuelta

Sortides: { De **BARCELONA**, els dimecres
De **GENOVA**, els dissabtes } a la 1 de la tarda

Gran confort, Servei restaurant de primer ordre, Concert durant els menjars, Banys, Llum elèctrica, Camarots individuals i de dos llits, La tercera classe va allotjada en amples departaments, amb llits metàl·lics, rentamans i menjadors.

Príncipe de Asturias

Vapor rapidíssim,
travessia en 16 hores

LUXUS-EXPRESS

Sortides de **BARCELONA** tots els dimecres i dissabtes a les 7 de la tarda

Acceptant passatgers en Primera i Tercera classe. En combinació amb els trens expressos de Madrid i Milano-Roma.

Camarots de luxe amb cuarto de bany, etc. Camarots individuals i de dos llits. Rentamans amb aigua corrent, calenta i freda. Gran confort i tota classe de comoditats per a els senyors passatgers. Restaurant de primer ordre Bar Llum elèctrica. Cambres sobre coberta. Diner concert. Fumoir. Biblioteca. Perruqueria. Manicura. Edició d'un diari a bordo. Telegrafia sense fils, etc. Els passatgers de tercera classe van allotjats en amples departaments, amb llits metàl·lics, rentamans i menjadors especials.

PER A PASSATGES A LES OFICINES
DE LA COMPANYIA:

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2.—Telèfons 814-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A.—**BARCELONA**

CAÇADORS!

Les millors espadenyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engròs i a la menuda-Expedicions a provincies

HERNIADOS

El último adelanto científico para combatir con éxito seguro vuestras hernias sin operar es el **BRA-GUERO MEDICAL VIVES**, admiración de la Ciencia Médica y sin rival en el mundo. Rechazad las imitaciones.

Despacho de 9 a 12 y de 3 a 6

Rambla del Centro, 12, pral. Casa **VIVES**
(junto al Liceo)

BLOKS NOTES

a DEU còntims

BAZAR UNIÓN :: Unió, 3

BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos
Adepsia de las vías urinarias
Ostáculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBLOTTE-HE-RMANOS
Urometina - He-Rmanos - Formina - Formina

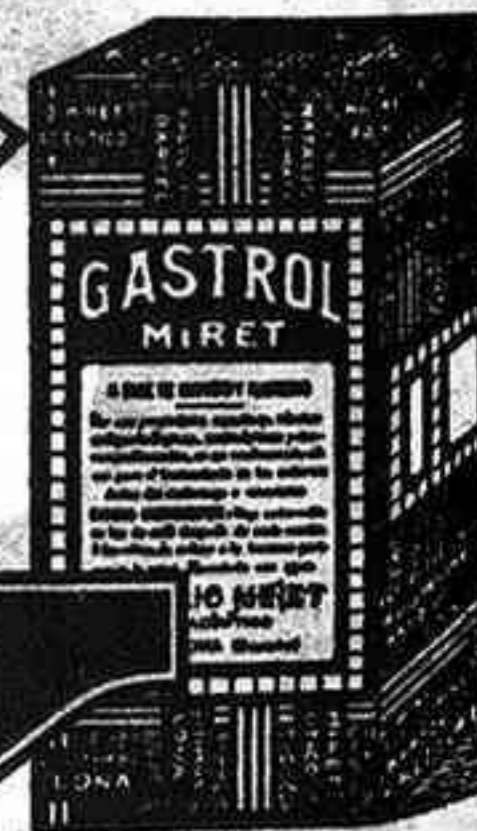
PÍDASE
folleto explicativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: **S. NAVARRO**
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO É INTESTINOS

GASTROL
MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205-BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Tintes bones calitats

UNIÓ, NUM. 3

Bazar DE LA Unió

Útils per a escriptori

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

MIRATGE

RECORDEM un vell article del vell «Azorín». Succeïa que un diputat popular llevatí interpelava al govern tan dissortadament, que l'agressió esdevenia victòria ministerial. El diputat, després de posar uns telegrams auto-ditiràmics, agafava el tren, arrossegant el seu despit malinconià per les planúries manxegues, camí de la seva capital. Tenia la consciència de la seva desfeta, malgrat els telegrams mixtificadors. Però la Manxa anava quedant endarrera, s'insinuava el Llevant, saludava els primers tarongers, i poc a poc el pessimisme s'esvaïa, l'incident del Congrés s'agrandia a favor seu. Ja's veia el mar, ja la ciutat apareixia, ja ell tornava a ésser ell, i quan, arribat a l'estació, se trobava en contacte del seu poble, amb visques i banderes, el diputat, en ple miratge, se creia vencedor, i la multitud l'aclamava com un heroi. El Mediterrani, el blau, els arbres, el sol del Mediterrani, havien transformat els successos.

Catalunya també és Llevant, però aquí les coses succeeixen a l'inrevés. Mentre reben l'aire del Mediterrani, conserven les proporcions, que perden desseguida que emprenen el camí de la Manxa, i quan són a Madrid els successos levantins de Catalunya sofreixen tals deformacions que no sembla sinó que els amics de Tartarín s'han

repartit per les redaccions. Un visca o un mori retronen com una tempesta; un sabre brillant, uns segons en l'aire, té aspecte d'espasa llegendària brandada per un Roldán o un Campeador; unes corredisses semblen una cursa pànica, i les armes se disparen soles.

Aquell que no creia en la història antiga, d'ençà que va veure confeccionar la moderna, sentirà una absoluta incredulitat davant dels successos del món, després de llegir, a Barcelona, les narracions catalanes de la premsa madrilenya. *El Sol* feu disparar unes ametralladores a la plaça de Sant Jaume; *El Imparcial* assegura que En Puig i Cadafalch, volent rompre el cordó de tropes per a entrar, el dia del Corpus, a la Mancomunitat, va rebre els cops del públic, desmaiant-se; uns altres diaris sentiren crits subversius per tot arreu, i així sumant incidents a incidents, el Corpus de 1920, suau i pintoresc a Barcelona, a l'arribar a Madrid semblava el Corpus de 1640.

Després, ni En Puig fou colpejat ni patí desmais; les ametralladores restaren immòbils i mudes; ningú va escoltar crits horribles; l'únic sabre brandejat caigué damunt d'un agent, i de tota la batalla sols restaren uns xiulets qualificats, pel governador interessat, de «ténues».

El camí dels miratges no va de l'interior al Mediterrani, sinó del Mediterrani a la capital de la Manxa. Don Quixot torna a pendre per gegants els molins, i Sanxo, que no és pas d'Argamasilla, que és veï de Barcelona, té de cridar: «Mesura, senyors, mesura, que tota afectació és falsa, i no's poden convertir les senzilles relacions periodístiques en llibres de cavalleria.»

I és que Catalunya ja no és un poble, és un folletó. L'espanyol, sobre tot el madrileny, vol cada dematí un capítol de novel·la catalana, i si no li donen l'inventa. Però li donen, des de la Central de Telèfons, on els periodistes, del vol d'una mosca en fan el vol d'una àliga. Ells, els periodistes corresponsals, viuen del succés, i com més succés transmeten, més disfruten, i així, si En Puig baixa tranquil·lament de l'auto, rep

EL TRAJO ÚNIC

— Espero que'm donaran la mà de la noia.
Ja veuen que sóc un jove estalviador.

A PAGÉS

—Alegra't Rita. Com que fa calor aquest any, els forasters vindran més aviat.

—Si! Com més aviat vinguin, més aviat els pelarem els quartos.

una pallissa, i si un crida, se sent per tota Espanya, i si a un matxo portador d'ametralladores li pica un tàbec i se'l esquiva, ells, els periodistes corresponsals, posen desseguida en bateria les ametralladores.

Els nens de Castella canten que voldrien ésser tan alts com la lluna per a veure els soldats de Catalunya. Ja els nens de Castella tenien el pressentiment de que Catalunya era una terra llunyana i misteriosa que necessitava, per a ésser vista, altituds infinites, el mirador de la lluna. El pressentiment ha estat complet, i a Madrid, quan escriuen sobre les nostres coses, malgrat sigui una processó, sempre són a la lluna.—PARADOX

Una figura

que se'n va

Acaba de desaparèixer de l'escenari municipalesc una figura, a la que podríem dir primera entre les secundàries. Una personalitat popularíssima, representativa, ella sola, de tot un sistema i una època. Mereixedora, per tant, a quelcom més que el comentari de municipió, amb que la premsa diària l'ha despedit.

Al·ludim al senyor Mendiola, comandant, fins fa pocs dies, de la Guàrdia Municipal, al que ha jubilat el Consistori. Amb el senyor Mendiola se'n va de l'Ajuntament un funcionari dels més típics; un model de l'empleat *ancien regime*, identificat, ja que no amb la ciutat, segons el concepte que d'aquesta tenim format avui dia, amb el càrrec, a qual llument ho sacrificava tot.

En rigor; ni el senyor Mendiola podia haver sigut altra cosa que jefe dels municipals, ni podien aquests aspirar a trobar persona que amb més propietat els representés. Afable, calmos i obediènt, amb una visió especialíssima de les coses, ha sigut un dels principis del senyor Mendiola el deixar que anessin passant els anys. L'esperar resignadament el màxim de serveis, per a abastar el màxim de jubilació.

Entre tant, res d'amoïnós i de mals-de-cap. Adaptar-se lo més possible al medi, fer bona cara a tothom i prodigar els saludos i les afectuositats. Sortit de les capes modestes de l'exèrcit, ha sigut en tot moment l'home pun-donorós i deixuplinat, pel qui l'amagar el propi criteri, l'abstenir-se d'opinar, no implica el més lleu sacrifici.

Hem dit que era el senyor Mendiola el cap que a la Guàrdia Municipal convenia. Cal afegir que ha encarnat a meravella el tipus tradicional del guàrdia, amb el seu idioma pintoresc, amb la seva *bonhomia* característica.

Estem segurs de que no deixa el senyor Mendiola un sol enemic a Cà la Ciutat. El seu despatx, situat al peu de l'escala dita d'honor, ha estat sempre obert, no ja pels qui havien necessitat de formular una reclamació o una queixa, sinó per quants, disposant de temps, cercaven el redós d'una tertúlia.

Nosaltres, i amb nosaltres els bons barcelonins, recordarem sempre an En Mendiola a cavall, amb el manyoc de plomes blanques flamejant. Ens el representarem en els dies de bullanga i compromís, amable i conciliador.

La darrera vegada que solemniament sortí al carrer, sigué en ocasió d'anar el Consistori a visitar al mariscal Joffre.

Per lo que toca a En Mendiola, representà, la cerimònia que'ns ocupa, l'acatament del casc alemany al kepis francès.

Podríem dir el postrer episodi de la guerra.

JUST

Naturalisme teatral

Recriminen alguns a la senyora Xirgu i al senyor Borrás la seva entrada i permanència en el teatre castellà. Això planteja un problema. Si els escriptors poden escriure en castellà—i ho fan tots—si els polítics poden bellugar-se en la política general; si els homes de carrera, els advocats, per exemple, se subjecten a les lleis generals del regne i al seu idioma oficial, perquè s'ha de demanar an els còmics un puritanisme que s'exigeix dels altres?

L'enraonament té una certa lògica, però el bon poble que's regeix per instins i sentimentalismes no l'admet, i presenta el contrast de l'Esperança Iris cantant en català *Les Caramelles*, i d'En Borrás i la Xirgu, fent *Terra Baixa* i *Rei i Monjo* en castellà. Si som a Catalunya, si ells són catalans, si les obres són catalanes, a què vé el castellà?

—Si, però el reste de la companyia és castellà—responen els sensats.

—No hi fa res—contesten els bons catalans.—La Xirgu i En Borrás podrien parlar en català i els altres en castellà, com a les òperes que cada un canta en la llengua que li dóna la gana.

A vint passos

Un desafió; a l'últim hem tingut un desafió a Barcelona. Naturalment que no ha estat entre periodistes, ni entre polítics, ni entre aristòcrates, ni entre magatzemistes, sinó entre gent d'armes. Distància, vint passos.

Fa uns deu anys forem padrins d'un desafió frustrat entre l'Oriol Martorell i En Xavier Gambús, organitzat pels redactors d'*El Poble Català*.

Tot estava ultimad. Les pistoles eren d'un besavi de l'Oriol Martorell, i la distància també a vint passos, però creient que resultaven massa dures les condicions se va proposar que els passos fossin vint, però de l'ignasi Iglesias.

El dia fixat coincidí amb el de l'homenatge a En Guimerà i duelistes i padrins en lloc de sortir al camp de l'honor, se'n anaren a la Plaça de Catalunya.

Poti-Poti

NCARA que pràcticament no haguem arribat a registrar-la, sembla iniciar-se arreu una baixa de les sub-sistències.

Que en comptes d'un descens es tractés d'una nova alça, i ja ens l'haurien notificada. Per petita i insignificant que sigués.

Els nostres comerciants, majoristes i detallistes, rivalitzen, quan es tracta de fer efectives les puges, amb els aparells sis-mogràfics més segurs i perfeccionats.

S'enteren de que en el darrer confí ha sofert alteració el preu d'una matèria, i, sense necessitat de més comprovants, corren a apretar el client.

Tractant-se d'abaixar els preus...

Coincideix la nova que'ns ocupa, amb la seguretat que oficialment se'ns dóna de que la cullita de blat serà abundosa, com poques vegades s'hagi vist.

INCONVENIENTS DE LA MODA

—Com és que avui no portes els brassos a la fresca?

—Oh, noia, es que ahir vaig anar a la plataforma d'un tramvia i els tinc tots blavejats de pesics.

Aquest número ha sigut censurat
per l'autoritat governativa

EL «SANYÓ» SALA I EN RIUS I RIUS

—Que hacemos tu?
—Lu que te dé la gana.
—Daremos otra vuelta por la manzana.

Ho celebros, sols sia per a posar terme a les disputes nascudes cada dos per tres per la manca de farina. I per a veure si així baixen els barrets de palla.

Per més que, dit sia en veritat, amb això de la manca del blat no hi he cregut mai absolutament.

Per a afrontar la carestia de blat, disposem del medi salvador que significa sembrar-lo en els testos que omplen els balcons i finestres. En els trastos que dediquem a les flors.

Un gra de blat—segons el càlcul d'En Cyrus Smith, el savi enginyer de la *Illa misteriosa*—dóna deu espigues de vuitanta grans cada una, en la primera cullita. Aquests vuitcents grans, tornats a sembrar, es converteixen en sis cents quaranta mil, que repetint l'operació són cent dotze milions; a la quarta vegada, més de quatre cents milions.

Pensin amb la senzillesa i l'excel·lència d'aquest sistema preconitzat per En Juli Verne, i diguin si hi ha motiu per a que'ns capfiquem per la manca d'un article que està en les nostres mans el produir.

La baixa, encara hipotètica, de les subsistències, i lo prometedor de la cullita del blat, han fet que l'Ajuntament comprés trajos nous als gegants.

Ha sigut una llàstima que per les diferències que tothom sap, no poguessin anar els regidors a la processó principal.

Ho ha sigut, sobre tot, pels novament elegits, la major part dels quals han passat un trasbals de mort.

En conec més d'un que ha tingut a casa seva un desori de mil diables. Que s'ha barallat amb la senyora, amb les cunyades, amb el sogre i demés parents pròxims i llunyans.

La família, que del càrrec no n'aprecia més que les manifestacions exteriors, es dalia per a veure al cap de casa passejar el frac i la banda per les Rambles i carrer de Ferran, monopolitzant les mirades dels badocs.

Les batusses esclatades, amb aital motiu, en les llars d'aquests desgraciats, no tenen fi ni compte.

Eren de sentir les exclamacions i els arguments esgrimits per l'esposa, cada cop que l'infeliç provava de justificar l'absència del Consistori en la cerimònia religiosa.

—Per això va deixar-te el papà els quartos per a la elecció? Per això vas fer-te la roba, amb lo car que està tot?

El regidor, acorralat, fora de sí, prou volia disculpar-se; donar a entendre que motius poderosos, circumstàncies verament especialíssimes, el privaven, enguany, de complaure a la família.

Tot en và.

La bona senyora tornava a la càrrega, més tossuda i més furiosa que mai:

—Què diran els Ramonedas? I la Pepita Estruch, que sempre m'ha mirat amb desdeny?

El regidor, vençut, provava encara de fer un lleu esforç.

Deia amb veu mig ofegada:

—Pensa que és un compromís de partit...

A lo que responia la bona senyora, en el comble de l'exasperació:

—Qui ets tu per a ficar-te en política?

X. X. X.

GLOSSARI

EL MAL BUTXÍ

Ja és del domini públic que el butxí de la Audiència de Barcelona ha fet dimissió del càrrec. Dimití precisament en les circumstàncies tràgiques de estar-se preparant una quadruple execució capital. Quan més s'esperava de la seva pundonorositat i del seu «puntillo», aqueixes qualitats li han fallat al atrabiliari executor de la justícia.

I això no està bé; menys que bé. Això és senzillament abominable i execrable. L'home que accepta el càrrec de butxí, i quan arriba l'hora de fer el fet, anc que siguin quatre fets a l'hora, no sap ni vol lluir-s'hi, mereix el despreci i l'anatema de la societat que el manté per a les seves venjances.

—Per això et pago?...—dirà, amb raó, la societat—Per això t'he vingut peixent i alimentant, confiant en les teves manetes?... Per això has estat anys i anys afinant la màquina propiciatòria de escanyar gent?...

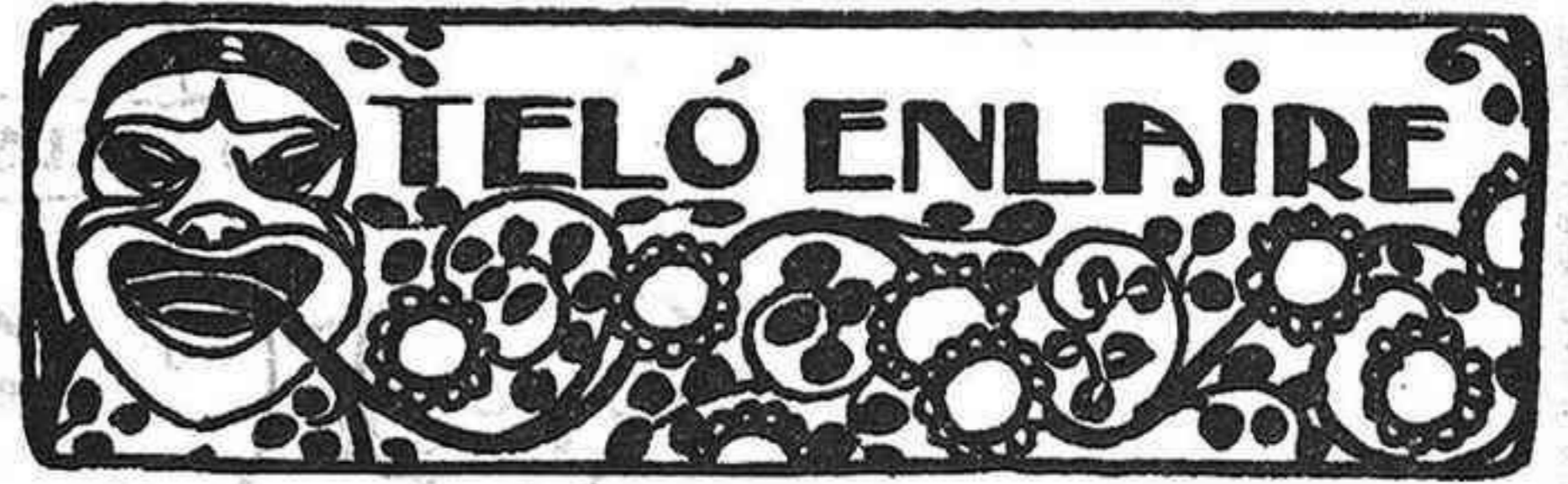
I és que el bon home i mal butxí volia i dolia. Ell ja hi passava pel mal nom, però no volia passar de nominal. I així que vingué el moment de l'efectivitat del càrrec, quan es va veure butxí de debò i que se li havien acabat les madures i que s'havia de menjar les verdes, el bon

home i el mal butxí es va espantar... i va caure en l'abjecció i en el ridícol.

Santa innocència!

Tants estira-cordetes que corren per aquests móns de Déu, que de bona gana pendrien plassa de butxí!...

I que no els hi vindria de nou, perquè tota la vida que en fan.—XARAU

ROMEA

La companyia Montenegro va acabar les seves tasques la setmana passada, i fou una veritable llàstima, perquè les acabà amb un èxit.

Lo dice la copla, comèdia de costums aragoneses, d'En Josep M.ª Acevedo, va plaure de debò a la concurrència. Teatralment és obra quasi perfecta; hi ha una barreja de comicitat i de tocs sentimentals que la fan sumament simpàtica, està molt bellament dialogada; i a totes aqueixes brillants qualitats, afegim-hi l'aventatge de un humanisme interessant que creix a cada acte.

Els artistes la jogaren molt bé.

Per això diem que fou llàstima s'haguessin d'acomiar tant depressa.

Pot-ser d'haver començat amb aquesta comèdia, otro gallo les cantara.

NOCTURN

—Alto aquí... Què intenteu mestre?

—Caram!... Volia mirar la manera de fer baixar les subsistències.

Si això de la censura segueix com fins aquí —ja podeu preparar-vos companys a ben mori

PRINCIPAL-PALACE

S'estrenà en aquest favoregut music-hall, el quadre titolat *Borgia*, especie de pantomima dançada en la que hi executen filigranes els tant celebrats artistes Tikanova i Sacha Gouzine.

Borgia és un número interessant, d'exquísida presentació i de una gran novetat que portarà gent al Principal-Palace, on continuen celebrant-s'hi altres sortosos quadres de la popular revista *Chofer... al Palace*, sobre tot aquell xistosíssim *Villa-sosa*.

NOVEDADES

El drama d'En Marquina (Eduard), *Alimaña*, és obra, al estil d'altres del mateix autor, amb tendència al poema. Està escrit en una prosa poètica molt natural i molt escaienta. L'argument pot-ser és quelcom fantasiós, lo qual li treu intensitat, però el dramaturg ha sapigut substituir amb idea sentimental la veritat que hi manca.

La figura de la protagonista, tot un caràcter, interessa des de que surt a l'escena. Veritat és que la Xirgu l'interpreta d'una manera notabilíssima. En Borrás dona vida esplendorosa a un tipus secundari. I els altres no desentonen. Justíssims foren els aplaudiments al autor i als artistes.

—De *La red*, d'En Parmeno, en direm quelcom la setmana vinenta.

GOYA

Mercès al tipus protagonista, meravellosament dibuixat, pot dir-se que se salva aqueixa darrera producció dramàtica, *La rosa del mar*, d'En Felip Sassone. Ni l'argument, molt poqueta cosa, ni la construcció gens sòlida podien donar a l'obra la deguda consistència per a fer-ne un èxit. No obstant l'èxit s'ha produït i ben esclatant. Es que'l psicòleg ho ha abocat tot en el motillo de aquella *Rosa* magnífica, i l'espectador se sugestiona amb l'admirable relleu de aqueix personatge principalíssim, i acaba per a perdonar totes les febleses i debilitats que té davant dels ulls i que no voldria veure.

En cada acte hi ha alguna escena exquisidament portada, sempre amb relació i desprenent-se de aquella portentosa pinzellada que és el caràcter de la desventurada noia que s'anava a sacrificar sense amor.

Com en totes les obres d'En Sassone, hi ha en aquesta un diàleg fluid, fàcil, a estones graciós, a ratos poètic, amb una ben entesa barreja de notes filosòfiques i sentimentals.

Inútil manifestar que la prodigiosa actriu Caterina Bàrcena descriu aqueix tipu, que sembla escrit per a ella, d'una manera magistral. En el gest, en la dicció—aquella veu d'àngel-dona!—en tots els detalls sorprèn per la naturalitat i la gràcia, arribant a compenetrar-se tan bé amb la figura, que substreu al auditori, encantat amb tanta perfecció, tota idea de farsa i de fingiment.

Avui, estrena de *Rosaura, la viudita astuta*, comèdia de Goldoni, arranjada per En Martínez Sierra i En Tapia. Protagonista, la dançarina Maria Esparza, una xicoteta que balla molt bé.

MUSIQUERIES

Gran entusiasme es mantingué durant tot el concert sardanístic en la magna *Festa* de la revella del dia del Corpus, al «Teatre del Bosc».

Sardanes chorejades, sardanes de concert, sardanes ballades al jardí. Allò fou un va-i-tot i un no acabar mai. Les més aplaudides, ja és de suposar, foren *Les fulles seques* i *La sardana de les monges*. També es celebraren entusiàsticament *La processó de sant Bartomeu* i la *Rosa del folló*.

Vaja, que fou un èxit per als organitzadors.

—Al «Palau de Belles Arts», l'Orquestra Simfònica de Barcelona donà, diumenge a la tarda, un interessant concert. Els musics d'En Lamote interpretaren d'una manera justa i brillantíssima obres de Wagner, Berlioz, Dvorak, Rabaud, Mendelssohn i del propi director.

Molts aplaudiments i ben merescuts.

La Sardanista

LLETRA PER A SARDANA

I

¡Apa, noies, cap a plaça,
que la cobla ja és aquí..
Ja rondina la tenora;
ja repica el tamborí.
Fem rodona allà al mig noies soles
abans de començar;
perquè els joves veint-nos s'acostin
i a punt de *solfa* ens trobin
a totes per ballar.

TORNADA PRIMERA

El fluviol ja refila... ¡Ala! Som-hi;
donem-nos les mans;
que l'anella s'extengui ben ampla;
que tothom hi càpiga...
¡que tots som germans!

TORNADA SEGONA

Es el ball més airós nostra Sardana...
Nois i noies; ballem els que siguem...
¡Au! Comptem els punts que tira...
¡Alsa, tots! ¡Voltem! ¡Saltem!

II

La Sardana de les Monges
és la que'm té'l cor robat;
és tant tendre i melangiosa
que, ballant-la, he sospirat.
La puntejo amb finor, com ballada
al bell mig d'un jardí;
sêr voldria al donar cada volta
de Sant Agustí monja...
(dos caps en un coixi).

El fluviol ja refila. ¡Tornem-hi!
Donem-nos les mans;
etc., etc.

Es el ball més airós nostra Sardana...
etc., etc.

III

Al tocar *Les fulles seques*,
tant airosa i elegant,
els que no ballen sardanes
fins les cames se'ls n'hi van.
Al senti els remolins de les fulles
empaitades pel vent,
les rodones de tota la plaça
revolten amb frisança;
el cor més fort batent.

El fluviol ja refila... ¡Tornem-hi!
Donem-nos les mans;
etc., etc.

Es el ball més airós nostra Sardana...
etc., etc.

PEPET DEL CARRIL

En quatre mesos d'ausència (per lo que hem estat privats de correspondre'ns amb els nostres lectors) res ha canviat en els nostres camps; ens havíem fet la il·lusió que en aquest espai de temps havíem de trobar-hi cares noves, atletes nous, no hi ha res d'això. Tot segueix igual, placidesa i calma. Som campions, és lo únic d'alegroi que podríem comentar, més això sembla ja tan lluny que fins els nois entre ells se barallen, se fan el «boicot» i es neguen a jugar; la vanitat embota els sentits i això és lo que els passa a tots els nostres fenòmens inflats per la galeria.

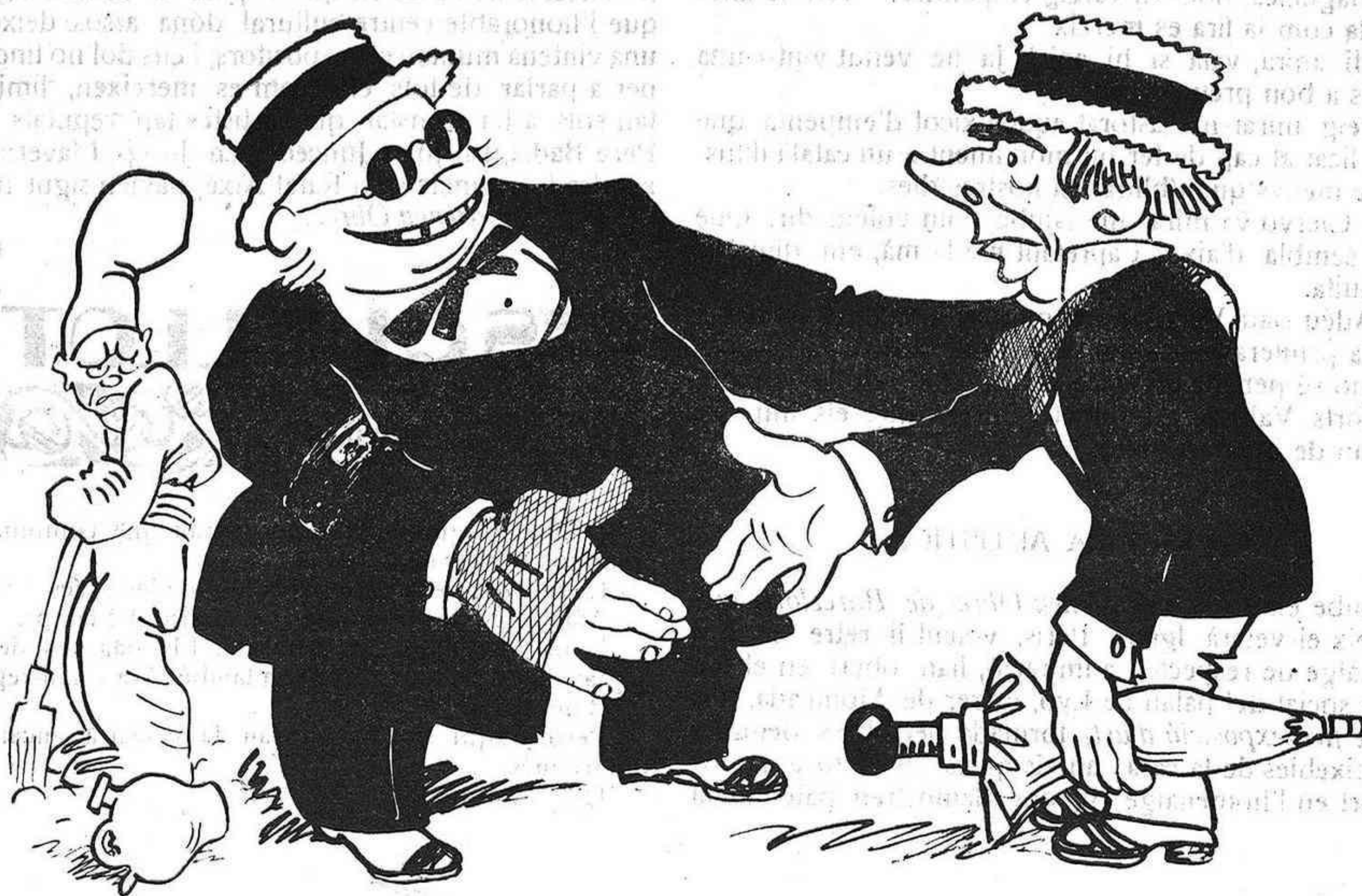
I parlant de coses més noves, què podríem dir-ne d'aquests parisencs que han vingut a visitar-nos?

Res; ni tan sols criticar-los, puix salta a la vista que si no ho fan més bé es perquè no'n saben més; i quan no n'hi ha no'n raja. Ademés són simpaticots, no's queixen gaire, volen ésser soferts; perdonen penals; tenen totes les necessàries virtuts per a que el públic no les emprengui massa fort amb ells. Aguantant aquests tres partits hi havia el risc de morir d'avorriment; a més les vies de darrera l'Hospital Clínic estan intransitables de pols o fang; més que carrers de l'Aixample semblen «carreteres de l'Estat»; no's recorden pas els nostres edils de la massa esportiva. Per això desitjarem que'n Bremors hagués sortit regidor, puix és possible que fins els camps de joc ens hauria fet asfaltar.

BARCELONINS

—A Madrid te'n vas?... I què hi vas a fer?
—A enterar-me de les coses que passen a
Barcelona.

DESPRÉS DE LA PLUGETA

El senyor Esteve.—Mercès a tu, Adrianet, se'ns han netejat els carrers.
El pagès.—Prou plou, però plou poc.

Tornant novament a aquests darrers aconteixements futbolístics convenim que'ns han resultat tres pifies.

El que no la pifia és el decà; quina manera d'embutxacar pessetes! Ens en alegrem; això ens permetrà que dintre de poc tinguem un veritable camp de futbol en lloc d'aquell pati propi per a col·legials interns.

Els cartells ens anuncien la propera olimpíada d'Anvers; és cert que aquí ningú s'ho pren en serio; diem mal, no falten aquests devots turistes (pagant els demés) que ja comencen a empaitar a uns i altres; a ben segur que serà el pobre contribuïent qui pagarà la festa.

Preveiem la febre esportiva i en prò de cultura física que's despertarà vers mitjans d'agost, en les sales d'espera del nostre Ajuntament. El mugró de la vaca... Pera tot-hom n'hi haurà, menys pels infeliços atletes que veuran una vegada més esfumar-se els seus somnis i ideals.

I sinó al temps, que no haurem d'esperar gaire.

STOP

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

LA FIRA DEL «RITZ»

Heu's aquí que En Quimet Ciervo, que és un xicot que quan fica la banya en un forat, ja no hi ha qui li tregui, un dia va dir en llevar-se:

—Per què En Marian Fortuny, el nostre gran colorista, no ha de tindre un monument a Barcelona? Vaig a fer-n'hi un!

La cosa no era pas gaire senzilla, mes ell agafà el barret, anà a fer unes quantes visites, i al vespre ja havia constituït un *Comitè d'Honor* presidit pel xarmant Comte de Lavern, que li patrocinés el pensament.

—Ja està bé un Comitè així per a dur a cap una obra d'empenta; però i els rals, d'on sortiran?—li deïa jo a l'amic Ciervo.

—Els rals? De l'*Ajuntament* i dels artistes. Ja veureu quina fira que faré!

—Una fira?

—Vaia! Una fira de pintures i escultures a l'«Hotel Ritz», que serà digna de veure's.

A les vintiquatre hores rebia ja la tarja de convit. Ple de curiositat agafo el tramvia, m'arribo a l'Hotel i per poc abraço an En Ciervo. No n'hi havia pas per a menys, en veure aquell bé-de-Déu d'obres de mèrit que havia reunit aquell xicot emprenedor, i quin cinquanta per cent era per al monument d'En Fortuny. Els bons pintors de casa hi eren tots: des de l'avi Mas i Fontdevila fins al jovenet Vidal i Quadras, passant per En Rusiñol, En Galwey, En Raurich, En Galofre Oller, els Borrell, En Vázquez, En Tamburini, En Martí Garcés, En Moisés, En Masriera, En Marqués, En Riquer, En Casas, En Pasqual, En Larraga, etc., etc., etc. En quant als de més enllà de l'Ebre, s'hi veien també ben representats, doncs hi havia En Benedito, l'Hermoso, En Zaragoza, En Blanco Coris, En Garnelo i fins En Sorolla, presidits tots ells per un quadre del nostre Fortuny, representant un episodi de la guerra d'Àfrica, i el retrat en relleu de l'eminent pintor reusenc.

—Què vos en sembla de la fira?—me preguntà En Ciervo.

—Magnífica, no!—li vareig respondre.—Tan bé anés la venda com la fira es mereix.

—Hi anirà, vaia si hi anirà! Ja he venut vint-i-una pintures a bon preu.

Vareig mirar-me astorat aquell xicot d'empenta que s'havia ficat al cap de fer un monument a un català il·lustre, poc menys que oblidat en nostres dies.

En Ciervo va mirar-me també, com volent dir: Què us en sembla d'això? I apretant-me la mà, em digué a corre-cuita:

—Adéu siau! Veig un comprador; quedeu convidat a posar la primera pedra dintre de pocs dies.

Jo no sé perquè un xicot així no'l fan regidor o diputat a Corts. Valdria un imperi; encara que els imperis, avui, van de capa caiguda.

ALTRA FIRA ARTISTICA

També els socis del *Ateneu Obrer de Barcelona* que presideix el veterà Ignasi Peris, volent-li retre un just homenatge de respecte i admiració, han obert en el seu estatge social del palau de Lyó, carrer de Montcada, una notable *fira-exposició d'art*, formada per obres degudes a ex-deixebles de la casa, an els quals els hi toca també una part en l'homenatge, ja que demostren palesament

les excel·lents bases en que s'apoya la instrucció artística que l'honorable centre cultural dóna a sos deixebles. A una vintena munten els expositors, i ens dol no tindre espai per a parlar de tots ells com es mereixen, limitant-nos tan sols a fer constar que artistes tan reputats com En Pere Badia, En Joan Junceda, En Josep Llaveria, l'Alexandre Cardunets i En Rafel Atxé, havien sigut deixebles del popular *Ateneu Obrer*.

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Estimats llegidors, ja'ns permetran que continuem mostrant-nos *parcos* en el parlar.

La senyora censura segueix fent de les seves.

Amb això, dispensin-me si els parlo del temps.

Ja ha plogut, gràcies a Déu!... Els pagesos demanaven aigua; els carrers de Barcelona també. Ara s'han regat.

Bona pluja!

Però d'aquí que'ns alçaran la censura encara ha de ploure més.

Uii!... Molt més!

IDEES QUE OFERIM (de franc) AN EN FORONDA

El tramvia-bar

Sense ésser cap «cosa de l'altre món», pot dir-se que estaven bé els gegants d'enguany.

L'hereu anava de rei bizantí.

La *pubilla*, de reina bizantina.

Però la veritat sia dita: a la majoria dels barcelonins els agradava més quan la geganta anava a la moda.

Sobre tot enguany, amb els escots que's duen i ensenyant les cametes fins a genoll, hauria estat molt bé la *pubilla*... Sinò que ail... s'hauria vist el camàlic de sota.

Per a un altre any, ja ho sap En Gual: Res de monarques antics. I si és precís fer-los anar d'època, res de Bizanci.

Babilonia!... Babilonia modernal

Un guàrdia de seguretat ha desaparegut emportant-se'n l'uniforme i les armes.

Ara el busquen.

Pobre home!

An ell potser el trobaran i sense córrer.

Lo demés... Lo demés ja deu ésser a la casa d'empenyos.

Es diu...

Es diu que el nostre batlle ha tingut una iniciativa que fa referència a la guàrdia urbana.

Sembla que donarà a cada *urbano* una llibreta de «memòries» per a que s'hi apuntin totes quantes infraccions de veïns, desperfectes del carrer i altres coses del seu ram observin cada dia, per a portar la llibreta, després, a la coman-

dància, on se farà un balanç de tot lo que convingui esmenar o reparar.

Això de la llibreta de «memòries» ens està molt bé i trobem que és un excel·lent mitjà per a recordar les coses.

Ara que...

Ara que només falta que'ls guardies urbans es recordin de que porten la llibreta.

A pesar dels auguris pessimistes, no ocorregué cap lamentable incident amb motiu de la processó de Gràcia.

Val a dir que, en previsió de lo que pogués ocórrer, el batlle, senyor Martínez Domingo va deixar d'anar-hi.

I el comte de Salvatierra ben satisfet.

Perquè això, encara que indirectament, no deixa d'ésser una altra aproximació.

D'aquí pocs dies es començarà a vendre el calçat-tipu, a preus fixes.

El parell de sabates més barato costarà 20'50 pessetes, el més car, 31'50.

Nota important: cada tres mesos els sabaters podran alterar els preus.

Convindria ara sapiguer si aquesta alteració serà de augment o de rebaixa.

Si havem d'adquirir sabates per la vida o havem de esperar comprar-les quan vagin a cap diner.

Però ai, això no'ns ho diran els sabaters.

IDEES QUE OFERIM (de franc) AN EN FORONDA

El tramvia-dutxa

NOTES DE CASA.

De la Comissió Executiva de l'Homenatge al doctor Martí i Juliá, havem rebut una atenta invitació per als actes de aqueixa festa, que's celebraran en l'estatge de l'«Unió Catalanista» i al Cementiri Vell, el pròxim dia 20.

—De l'aplaudit «Sextet Ibèria» una comunicació anunciant-nos que per causes agenes a la voluntat de la Direcció, el proper concert serà executat exclusivament pel Sextet, interpretant una importantíssima obra d'En Tomás Bretón.

Sense incidents greus de cap mena, tingué lloc, diumenge, la Festa de la Sardana, a Vallvidrera. Una gran gentada, com mai. Molta alegria. Molt entusiasme patriòtic, amb moltes banderes i molts «Segadors».

No més hi faltava el senyor Salvatierra. Perquè es convencés de que el nostre jovent sardanista és més de bona pasta de lo que's creu. I ell mateix hauria telegrafiat an En Dato dient: «Deles usted la Autonomía, son buenos chicos».

Al banquet ofert pel cònsul de Itàlia en honor del embaixador i dels marins italians, hi assistiren el Governador i l'Alcalde.

Això ja comença a ésser una aproximació. Petita, però, al cap d'avall, aproximació.

Il potere dei macaroni.

Si els hi arriben a donar cap de vedella, que enganxa més, acaben per menjar tots dos en un mateix plat.

Imp. L'Esquella i La Campana, Olm, 8.—Barcelona

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

IMMENSE EXPOSICIO I VENDA DE ULTIMS MODELS DE

BARRETS DE PALLA

DESDE 4 PESSETES EN ENDAVANT

NEVERAS I GELADORES - MOBLES DE MÈDULA I JONC

Confeccions i Barrets per a senyora i nens, Bluses, Roba blanca, Boás, Ombrel·les, Bastons, Banos, Guants, Gèneres de punt, Calçat, Perfumeria, Bisuteria, Camiseria, Juguets, Articles per viatge i sport, Objectes per a regals, Mobles, etc., etc.

Sastreria a mida - Preus limitadíssims

Secció especial de gran varietat de articles al preu únic de **3²⁵** pessetes

La llet condensada (sense desnatar)

La més pura

MARCA

La més saludable

Antes de pendre-la

VICTORIA

procedent de les masies del Montseny (Barcelona), és absolutament pura, la més rica, la més saludable i nutritiva perquè conté tota la crema i perquè és elaborada solament amb llet de vaca suïça i sucre blanc de canya.

DE VENDA EN COLMADOS I ULTRAMARINS

Despatx central: Princesa, 15-Barcelona

Després d'haver-la pres

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes corrents en monedes Nacional i Estrangera

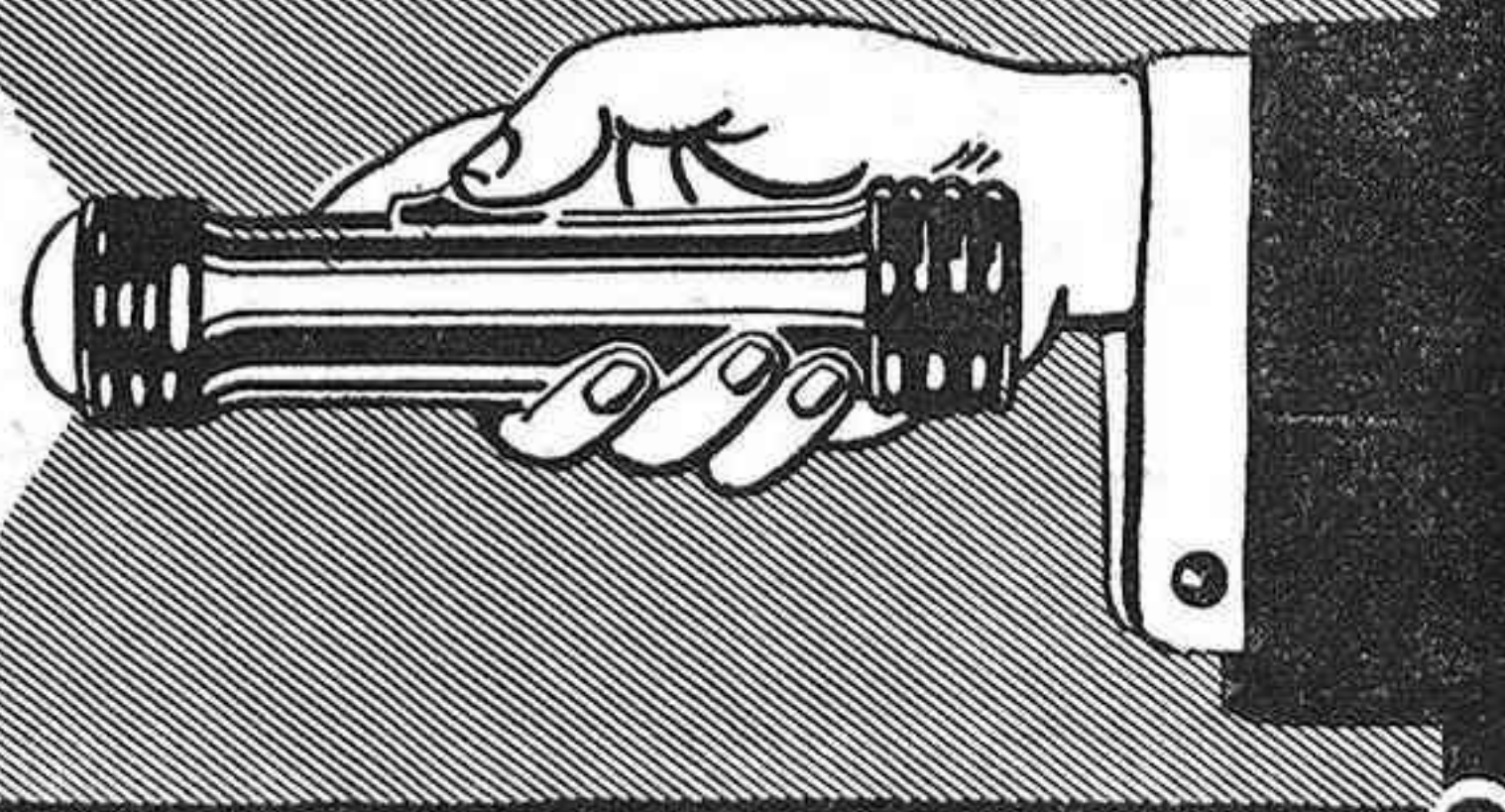
Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

AL CAMP i a la CIUTAT

AMB UNA LÀMPARA DE MÀ I PILA ELÉCTRICA

LOT

TINDREU LLUM BLANCA I PERMANENT A TOT ARREU

Blocks NOTES

A DEU CENTIMS

BAZAR DE LA UNIÓN

Unió, 3. - BARCELONA

De venda a Barcelona: OLIVE S. en C., Pelayo, 56 E. SCHILLING, Fernando, 23 Almacenes EL SIGLO JUAN ROCA, Princesa, 10

ACABA DE PUBLICARSE

LA REFORMA TRIBUTARIA

LEY DE PRESUPUESTOS PARA EL AÑO 1920

REFORMA de la Contribución industrial y de comercio REFORMA del impuesto de Derechos Reales
REFORMA del impuesto de transportes REFORMA del impuesto de fabricaeión de alcoholes
REFORMA del impuesto del timbre REFORMA del impuesto de utilidades

INTERESANTE A TODOS LOS CONTRIBUYENTES

publicada por

FRANCISCO MONTORO REYES

TRES pesetas

ANTONIO DE HOYOS
Y VINENT

Las lobas de arrabal

NOVELA

Un tomo Ptas. 4'20

Actualidades pedagógicas

JORGE ROUMÁ

La palabra y las perturbaciones de la palabra

Ptas 4

Encuadernado: Ptas. 6

Joaquím Sunyer

PER

ALEXANDRE PLANA

AMB UN PRÒLEC DE

JOSEP M.ª JUNOY

Un tomo Ptas. 4

LES CENT MILLORS POESIES DE LA LLENGUA CATALANA

TRIADES PER E. MOLINÉ I BRASÉS

Un tom Ptes. 1'50

ELS CENT MILLORS CONTES COMICS

Un tom Ptes. 2

NOVA EDICIÓ

LA ILLA DE LA CALMA

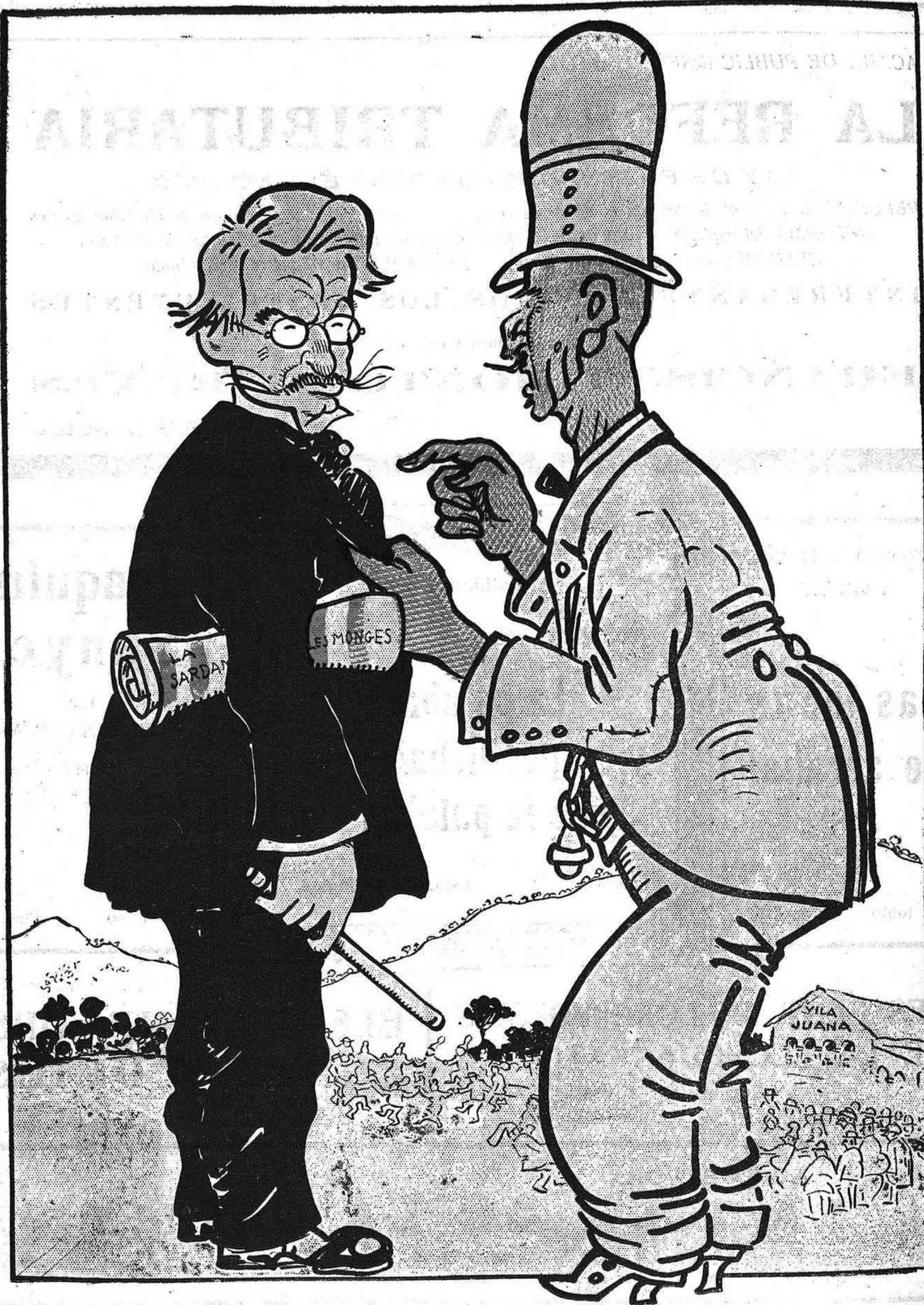
PER SANTIAGO RUSIÑOL

Un tom

Ptes. 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

ELS ESQUES DEL PECAT

—Usted y ese Pep Ventura... hagan el favor de seguir.